

Ольга ТРЕТЯК,

orcid.org/0000-0002-1160-055X

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти
Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) o.tretiak@kubg.edu.ua*

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Статтю присвячено проблемі розвитку компетентності педагогічного партнерства у контексті нового професійного стандарту. На основі аналізу філософської, психологічної та педагогічної літератури розкрито стан проблем. Завдання даної статті є здійснити аналіз проблеми у вітчизняній та зарубіжній педагогічній науці та практиці, розкрити особливості розвитку компетентності педагогічного партнерства. Обґрунтовано педагогіку партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. Розкрито сутність поняття «педагогіка партнерства», зазначено принципи та критерії, на яких базується педагогіка партнерства, згідно з Концепцією «Нова українська школа».

Сьогодення вимагає від педагога працювати на майбутнє, випереджати свій час, що передбачає удосконалення фахової майстерності, постійного аналізу педагогічної діяльності та внесення коректив відповідно до соціальних запитів протягом всієї професійної діяльності. Усе це актуалізує пошук ефективних шляхів професійного розвитку педагогів, розглядається як один із засобів модернізації розвитку компетентності педагогічного партнерства в умовах дії нових професійних стандартів. Забезпечуючи рівність усіх учасників освітнього процесу, педагогіка партнерства є напрямом педагогічного мислення та практичної діяльності, спрямованою на демократизацію і гуманізацію педагогічного процесу. Реалізація принципів педагогіки партнерства створює підґрунтя для здійснення місії нової української школи щодо розкриття та розвитку здібностей, талантів і можливостей кожної дитини.

Проведене дослідження в основному підтверджує думки науковців про те, що педагогіка партнерства є важливим чинником ефективної взаємодії учасників освітнього процесу.

Практичне значення статті полягає в тому, що її матеріали можуть використовуватися в організації освітнього процесу закладів загальної освіти.

Ключові слова: *професійний розвиток, взаємодія, підвищення кваліфікації, педагогіка партнерства, післядипломна освіта, учасники освітнього процесу.*

Olha TRETIAK,

orcid.org/0000-0002-1160-055X

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Preschool and Elementary Education
Institute of Postgraduate Education of Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv University) o.tretiak@kubg.edu.ua*

DEVELOPMENT OF COMPETENCE OF PEDAGOGICAL PARTNERSHIP

The article is devoted to the problem of developing the competence of pedagogical partnership in the context of the new professional standard. Based on the analysis of philosophical, psychological and pedagogical literature, the state of problems is revealed. The task of this article is to analyze the problem in domestic and foreign pedagogical science and practice, to reveal the peculiarities of the development of pedagogical partnership competence. The pedagogy of partnership as a factor in the formation of effective interaction of participants in the educational process is substantiated. The essence of the concept of «partnership pedagogy» is revealed, the principles and criteria on which partnership pedagogy is based, according to the «New Ukrainian School» concept, are indicated.

The present requires the teacher to work for the future, to be ahead of his time, which involves the improvement of professional skills, constant analysis of pedagogical activity and making corrections in accordance with social demands during the entire professional activity. All this actualizes the search for effective ways of professional development of teachers, is considered as one of the means of modernizing the development of the competence of pedagogical partnership in the conditions of the new professional standards. Ensuring the equality of all participants in the educational process, partnership pedagogy is a direction of pedagogical thinking and practical activity aimed at democratization and humanization of the pedagogical process. The implementation of the principles of partnership pedagogy creates the basis for the implementation of the mission of the new Ukrainian school to reveal and develop the abilities, talents and potential of each child.

The conducted research mainly confirms the opinions of scientists that partnership pedagogy is an important factor in the effective interaction of participants in the educational process.

The practical significance of the article is that its materials can be used in the organization of the educational process of general education institutions.

Key words: *professional development, interaction, professional development, partnership pedagogy, postgraduate education, participants in the educational process.*

Постановка проблеми. Концептуальні засади реформування середньої освіти визначають педагогіку партнерства як один із восьми компонентів формули нової української школи. Місія нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками. Діалог і багатостороння комунікація між учнями, вчителями та батьками змінять односторонню авторитарну комунікацію вчитель – учень (Нов. укр. шк. Конц. засад. рефор. сер. шк., 2016).

Не дивлячись на складні умови воєнного стану, концепція педагогіки партнерства є основою реформування сучасної української школи. Вона спирається на ідеї гуманістичної педагогіки як одного з напрямів у теорії та практиці виховання. І важливою тенденцією в утвердженні партнерської взаємодії в закладі освіти є орієнтація освітнього процесу на особистісну модель комунікації між учителем і учнем, студентом і викладачем, подолання авторитаризму з боку педагога у вихованні та навчанні, спроба утвердити в навчанні принципи взаємодії, взаєморозуміння, підтримки, усвідомленої особистої відповідальності за його результати.

Педагогіка партнерства тримається на визнанні принципу дитиноцентризму, людиноцентризму. Концепція актуальна не тільки для організації освітнього процесу в ЗЗСО, а й для формування нового освітнього середовища в школі, в дитячому садочку, у системі позашкільній освіти, в закладах вищої освіти.

Реформування основних напрямів педагогічної освіти зумовлює до пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання, спрямованих на формування творчої особистості фахівця з високим рівнем розвитку компетентності. Вимоги до фахових компетентностей педагогів постійно змінюються, оскільки вони в суспільстві є однією з основних рушійних сил прогресивних змін та формування громадян, здатних примножувати здобутки держави.

У пункті 10 статті 18 Закону України «Про освіту» зазначено, що професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати

стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності. Усе це актуалізує пошук ефективних шляхів професійного розвитку педагогів.

Аналіз досліджень. У Концепції «Нова українська школа» педагогіка партнерства змінює філософію навчання – уперше ставить особистість на головне місце у соціумі. Як відомо, сучасна українська школа впродовж десятиліть зазнавала неперервних змін, реформування, трансформацій, зумовлених ідеологічними, соціально-економічними чинниками, потребами суспільства, дітей, батьків, перспективного пріоритетного розвитку країни з урахуваннями провідних міжнародних тенденцій у сфері освіти (Нов. укр. шк. Конц. засад. рефор. сер. шк., 2016).

Вагомий внесок у дослідження сутності, особливостей, проблеми теорії і практики педагогічного партнерства здійснили (Ничкало, Лук'янова, Хомич, 2021). В окремих працях представлено інноваційний досвід педагогічного партнерства як вагомого чинника створення конструктивного освітнього середовища (Вовк, Лобач, 2020), (Тадеуш, 2020). Окремі аспекти проблеми розвитку компетентності педагогічного партнерства висвітлені у наукових публікаціях (Андрощук, 2013), (Савченко, 2018) та ін.

Аналізуючи кожну концепцію, можна вибрати раціональні ідеї, які допоможуть повноцінно вивчити явище розвитку компетентності педагогічного партнерства.

Метою статті – є дослідження проблеми розвитку компетентності педагогічного партнерства.

Вклад основного матеріалу. Для визначення сутності проблеми й напрямів її розв'язання використані методи: аналізу, синтезу, порівняння й узагальнення філософських, психолого-педагогічних та соціологічних теоретичних джерел.

Під час дослідження виявлено, що педагогіка партнерства як педагогічний термін не має усталеного визначення й трактування. Більш усталеним в педагогічній науці є термін педагогіка співробітництва, що оформився наприкінці 80-х років ХХ ст. Під педагогікою співробітництва розуміють систему методів і прийомів виховання і навчання, яка ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Педагогіка співробітництва виявляється в спільній діяльності

учителя та учнів, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень, метою якої є особистісний розвиток школярів (Енцикл. освіт., 2008).

У англомовних джерелах співзвучним із поняттям педагогіка партнерства є поняття Family-School Partnership – партнерство школи і родини (Скиба, 2019). Для багатьох країн світу тема педагогіки партнерства є частиною державної політики, що оформлена у відповідних документах. В Україні також здійснено спробу оформити взаємодію сім'ї і школи у вигляді Меморандуму (Мемор. співп., 2017). Ним визначено, що учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат (Тишковець, 2020). Основні принципи педагогіки партнерства полягають у повазі до особистості, доброзичливості й позитивному ставленні, довірі у відносинах та стосунках, діалог-взаємодії-взаємоповазі, розподіленому лідерстві (проактивності, праві вибору та відповідальності за нього, горизонтальності зв'язків), принципі соціального партнерства (рівності сторін, добровільності прийняття зобов'язань, обов'язковості виконання домовленостей) (Кравчинська, 2017). Слово «партнер» походить із французької «partenaire» – учасник, це той, хто бере участь у якійсь грі разом із ким-небудь; учасник гри; той, хто разом із ким-небудь бере участь у грі на сцені, танцях тощо; компаньйон, товариш у якійнебудь справі, у якому-небудь занятті (Партнер – етимологія).

Партнерство трактується як:

– система взаємовідносин, які відбуваються в процесі певної спільної діяльності; – спосіб взаємодії і взаємин, організованих на принципах рівності, добровільності, рівнозначності та доповнюваності всіх її учасників;

– організаційна форма спільної діяльності, що передбачає об'єднання осіб на відповідних умовах розподілу праці й активної участі в її реалізації;

– спосіб взаємовідносин, за яких зберігаються права кожної зі сторін, чітко узгоджені та злагоджені дії учасників спільної справи, що ґрунтуються на засадах взаємовигоди та рівноправності.

Педагогіка партнерства – це напрям педагогіки, що включає собою систему методів і прийомів виховання та навчання на засадах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Ідея партнерства не є новою для педагогіки, ґрунтується на гуманістичних концепціях зарубіжних і вітчизняних практик.

Ще із середини минулого століття найпоширенішою стала гуманістична педагогіка, обґрунто-

вана в працях А. Маслоу, Р. Штайнера, С. Френе, К. Роджерса. Основними поняттями такої педагогіки є «самоактуалізація особистості», «особисте зростання», «розвиткові допомога». Найважливішим автори вважали увагу до особистості, організацію навчання як зацікавленої самостійної діяльності учня (Джер. педаг. ін., 2021: 30).

Перед сучасною освітою постало питання про виховання громадян, здатних до успішного вирішення життєвих завдань, продиктованих бурхливим розвитком суспільства, на основі власного досвіду. Така вимога є одним із ключових аспектів у реформуванні сучасної школи. Тому актуальним завданням освіти є переорієнтація підходів до освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти і нова спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток компетентної особистості.

Для сприяння самореалізації кожного учня треба розуміти, що кожен учень – це унікальна й неповторна індивідуальність. Тому пріоритет вільного розвитку особи є базовим принципом побудови освітнього середовища школи, головна мета якої – зрозуміти кожну особистість та виявити до неї повагу (Нов. укр. шк., 2018).

Впроваджуючи принципи педагогіки партнерства у свою практичну діяльність педагогам слід звернути увагу на: – шкільне освітнє середовище – це простір дитинства, який будується на засадах: рівності, діалогізму, співрозвитку, прийняття; – переосмислення ролі вчителя вимагає від нього оновлення професійного мислення і відповідних цілеспрямованих дій: постійний аналіз власної педагогічної діяльності; орієнтацію на самоосвіту; – відстеження результативності своєї роботи через систему моніторингу та самомоніторингу; – педагогіка партнерства не відміння вимогливості вчителя, бо, як засвідчує практика, саме вимогливі й справедливі вчителі мають найбільшу повагу та довіру серед учнів.

Кожна дитина – неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти та можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками (Дем'янчук, 2019).

Критерії, що визначають ефективність ідеї розвитку стосунків партнерства як найпродуктивнішої системи відносин в умовах педагогічної взаємодії:

– сформована професійно-особистісна готовність педагога до гуманізації освітнього середовища;

– відкритість, тобто практично повна відсутність маніпуляцій за умови ясності цілей дій обох сторін;

– позитивна взаємозалежність суб'єктів міжособистісної взаємодії (усвідомлення спільної мети, наявність загальних ресурсів, докладання спільних зусиль для вирішення проблем);

– право на автентичність кожного учасника педагогічної взаємодії;

– усвідомлення індивідуальної та групової відповідальності (внутрішня і зовнішня мотивація спільної діяльності суб'єктів);

– можливість задовольняти основні міжособистісні потреби в процесі спільної діяльності та спілкування;

– підтримуюча взаємодія, що забезпечує сприятливий психологічний клімат взаємодії;

– високий рівень розвитку соціальних умінь і навичок спілкування;

– рефлексивний аналіз власної поведінки в контексті соціальної поведінки інших суб'єктів та ін. (Партнер. в освіті, 2022).

Поняття «компетентність» походить від латинського слова *competens*, що перекладається як «належний», «гідний». Отже, про компетентність людини свідчить її обізнаність із певних питань. Компетентність – це сукупність знань, навичок, взаємин, що дають людині змогу ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або окремії діяльності (Бех, 2003: 26).

Аналіз професійного стандарту свідчить про те, що до вчителя висуваються значні вимоги щодо професійних компетентностей, знань, вмінь та навичок. Зокрема, компетентність педагогічного партнерства включає в себе здатність до рівноправної та особистісно-зорієнтованої взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу, здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства, здатність працювати в команді (Профес. станд., 2020).

Прийняття основних засад педагогіки партнерства в повному обсязі створює умови для розвитку професійної компетентності вчителя, розширення та оновлення його знань інноваційних методик і технологій навчання, набуття навичок демократизації та гуманізації взаємин між учасниками освітнього процесу та створення позитивного мотиваційно-ціннісного учнівського середовища.

Основним протиріччям, що виникає при реалізації завдань педагогічного партнерства школи й родини, є недостатнє розуміння сфер діяльності, з однієї сторони, і використання тільки традиційних методів і форм роботи з родиною в той час,

як необхідне інше рішення завдань співробітництва вчителя і батьків. Дуже багато питань наразі щодо новітніх підходів до педагогічної співпраці вчителя з батьками, а саме педагогіки партнерства, щодо його вагомого впливу та значимості у вихованні учнівської молоді, правильності вибору самої методики діяльності.

Під час опитування, вчителі зазначають, що батьки часто – просто не розуміють, чому їхня допомога важлива. Завдання школи – зацікавити батьків, пояснити, чому вони є повноправними і повноцінними учасникам освітнього процесу. Батькам складно розібратись, а інколи – і бракує часу, щоб зрозуміти всі тонкощі навчального процесу. Тому школа має доносити ці речі, зацікавлювати й підтримувати батьків у цій партнерській формулі «батьки – школа – діти».

До формату зустрічей із батьками підійшли по-новому в школі, в якій працює Олена Замеягре, директор Мелітопольської гімназії №8 Мелітопольської міської ради Запорізької області. У закладі вони проводяться у форматі батьківських конференцій з кави-паузами, фоновою музикою, квестами та іграми. На батьків чекають різноманітні локації, які представляють ті чи інші шкільні осередки, наприклад: НУШ, «Шкільне харчування», «М'які навички». Батьки є учасниками різних локацій, виконують цікаві завдання, дізнаються про шкільні гуртки та проекти, ближче знайомляться з вчителями та адміністрацією. Наступним етапом зустрічі з батьками, відбувається спільне обговорення та дискусія насущних проблем. Після таких зборів батьки з повагою ставляться до проблем школи чи класу. Ці зустрічі можуть відвідати учні, а також психологи, які проводять майстер-класи або тренінги. Вчителі стають партнерами для батьків. Батьки в їхній школі – це справжні однодумці та друзі. Батьки – частина змін, тому мають бути залучені в усі найважливіші для школи процеси. Після такого занурення у шкільне життя батьки краще розуміють, чого дітям очікувати від навчання та як вони можуть допомогти, а школа отримує хороший зворотний зв'язок (Трад. батьк. зб., 2018).

Батьки разом з учителями та адміністрацією школи мають спільну мету – щаслива і успішна дитина. Тому стосунки між цими 3-ма категоріями побудовані, насамперед, на співпраці, взаєморозумінні й бажанні разом йти до мети. У НУШ пропонують відійти від традиції публічного обговорення успішності учнів на батьківських зборах. Навчальні результати – тема індивідуальних консультацій з батьками, а на загальних зборах вирішуються важливі для класу і школи питання (Нов. укр. шк., 2018).

Сьогодні існують як традиційні так і інноваційні форми роботи з батьками. До традиційних відносимо батьківські конференції, які проводяться на початку навчального року, батьківські збори чи індивідуальні зустрічі, тренінги, батьківські уроки. Найкращою формою знайомства з батьками може бути «коло» (Партн. в осв., 2022: 31).

Новий формат співпраці з батьками передбачає впровадження таких форм партнерства:

- інтерактивні форми роботи з батьками (сімейні клуби, дискусії, інтерактивні ігри, тематичні акції тощо);

- батьківські зустрічі за кавою (складається розклад зустрічей батьків з адміністрацією та педагогами чотири рази на рік, що відбуваються віч-на-віч;

- тренінги, ділові ігри та майстер-класи для батьків (ефективна взаємодія вчителя та батьків, продуктивна форма їхнього спілкування);

- комунікації через електронні пристрої (створення системи, в якій не тільки класний керівник, як у Вайбері, спілкується з батьками, а де залучені до спілкування завучі, які відповідають за певні напрями роботи, де є відкрита платформа для критики);

- проведення на День самоврядування уроків батьками, що сприяє переосмисленню ставлення до роботи вчителя, налагодженню стосунків між батьками й вчителями;

- застосування технології «фідбек» з батьками (зворотний зв'язок батьків на дію, подію чи

взаємодію, яка дає змогу налагодити ефективну співпрацю вчителя і батьків) (Трад. батьк. зб., 2018).

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що педагогіка партнерства є важливим чинником ефективної взаємодії учасників освітнього процесу за умов Нової української школи, головною метою якої є підтримка учнів, яка сприяє розвитку їхніх можливостей, задовольняє інтелектуальні, емоційні й соціальні потреби дітей, що відповідає запитам сучасної освітньої теорії та практики.

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Школярі, родина та навчальний заклад об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими співниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Забезпечуючи рівність усіх учасників освітнього процесу, педагогіка партнерства є напрямом педагогічного мислення та практичної діяльності, спрямованої на демократизацію і гуманізацію педагогічного процесу. Реалізація принципів педагогіки партнерства створює підґрунтя для здійснення місії нової української школи щодо розкриття та розвитку здібностей, талантів і можливостей кожної дитини.

Подальшого вивчення потребує досвід впровадження в освітню практику ідей педагогіки партнерства інших країн Європи та Америки у контексті його імплементації у вітчизняний освітній простір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І.В. Взаємодія як педагогічна категорія. *Педагогічний дискурс*. 2013. № 14. С. 15–19.
2. Бех І.Д. Виховання особистості. У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : навч.-метод. видання. К. : Либідь, 2003. 344 с.
3. Вовк, М., & Лобач, О.. Синергія науки і практиків реформуванні педагогічної освіти (інформація про серію заходів ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України з питань удосконалення професійної підготовки сучасного вчителя в закладах педагогічної освіти за 2020 р.). *Естетика і етика педагогічної дії*. (22), 208–216. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16329> (дата звернення 04.03.2023).
4. Джерело педагогічних інновацій. Педагогіка партнерства в практичній діяльності закладів освіти. *Науково-методичний журнал*. Випуск № 2(34). Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2021. 144 с. URL: <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/11/%D0%94%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82-%E2%84%962-2021.pdf> (дата звернення 18.03.2023).
5. Дем'янчук О.О. Педагогіка партнерства в умовах реалізації концепції нової української школи. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=178> (дата звернення 10.03.2023).
6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
7. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707221/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf> (дата звернення 18.03.2023).
8. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/na-say-tnovuy-logotyp.pdf> (дата звернення: 05.02.2020).
9. Ничкало, Н., Лук'янова, Л., & Хомич, Л. Професійна підготовка вчителя: українські реалії, зарубіжний досвід : науково-аналітична доповідь (В.Г. Кремень, ред.). Київ : Видавництво ТОВ «Юрка Любченка». URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726268/> (дата звернення 04.03.2023).

10. Нова Українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NEW-SCHOOL.pdf> (дата звернення 18.03.2023).
11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 05.02.2020).
12. Партнер – етимологія URL: <https://goroh.pp.ua/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80> (дата звернення 18.03.2023).
13. Партнерство в освіті. *Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2022. 140 с. URL: <https://donets-osvita.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/pedagogika-partnerstva-2022.pdf> (дата звернення 18.03.2023).
14. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitylya-pochatkovih-klasiv-vchitylya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitylya-z-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення 19.03.2023).
15. Савченко О.Я. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи. *Рідна школа*. 2018. № 1-2. С. 3–7.
16. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL : <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/> (дата звернення: 05.02.2020).
17. Тадеуш, О.М. Освітнє партнерство у просторі вищої школи: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія*. (33), 57–69. URL: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2020.33.7> (дата звернення 04.03.2023).
18. Тишковець М.Д. Педагогіка партнерства як провідний принцип Нової української школи URL: https://lib.iitta.gov.ua/721943/1/Tyshcovec_COMPETENCE_2020.pdf (дата звернення 18.03.2023).
19. Традиційні батьківські збори – це немодно. Олена Фіданян про те, як київські школи шукають новий формат співпраці з батьками. (2018) URL: <http://nus.org.ua/articles/tradytsijnibatktivski-zbory-tse-nemodno-yakyyivski-shkoly-shukayut-novuyformat-spivpratsi-z-batkamy/> (дата звернення 10.03.2023).
20. Як будуються відносини між учнями, школою та батьками в НУШ. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/425412.html> (дата звернення 10.03.2023).

REFERENCES

1. Androschuk I.V.(2013). Interaction as a pedagogical category. *Pedagogical discourse*. No. 14. P. 15–19 [in Ukrainian]
2. Beh I.D. (2003). Personality education. In 2 books Book 2: Personally oriented approach: scientific and practical principles : educational method. edition. K. : Lybid, 344 p. [in Ukrainian]
3. Vovk, M., & Lobach, O. (2020). Synergy of science and practitioners in the reform of pedagogical education (information about a series of events of the Ivan Zyazyun Institute of Education of the National Academy of Sciences of Ukraine on improving the professional training of modern teachers in pedagogical education institutions for 2020). *Aesthetics and ethics of pedagogical action*, (22), 208–216. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16329> (access date 03/04/2023). [in Ukrainian]
4. A source of pedagogical innovations. *Pedagogy of partnership in practical activities of educational institutions. Scientific and methodical journal*. Issue No. 2(34). Kharkiv : Kharkiv Academy of Continuing Education, 2021. 144 p. URL: <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/11/%D0%94%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82-%E2%84%962-2021.pdf> (access date 03/18/2023). [in Ukrainian]
5. Demyanchuk O.O. (2019). Pedagogy of partnership in the conditions of implementation of the concept of the new Ukrainian school. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=178> (access date 03/10/2023). [in Ukrainian]
6. *Encyclopedia of education*. (2008). Acad. ped. Sciences of Ukraine; editor-in-chief V. G. Kremen. K. : Yurinkom Inter, 1040 p. [in Ukrainian]
7. Kravchinska T. S. (2017). Pedagogy of partnership – basic ideas, principles and essence. URL:https://lib.iitta.gov.ua/707221/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf (date of application 18.03. 2023). [in Ukrainian]
8. Memorandum of cooperation between all participants of the educational process: teachers, students and parents. (2017). URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/na-say-tnovyy-logotyp.pdf> (access date: 02/05/2020). [in Ukrainian]
9. Nychkalo, N., Lukanova, L., & Khomych, L. (2021). Professional teacher training: Ukrainian realities, foreign experience: a scientific and analytical report (V.G. Kremen, ed.). Kyiv: Yurka Lyubchenko LLC Publishing House. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726268/> (date of application 03/04/2023). [in Ukrainian]
10. New Ukrainian School. (2018). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NEW-SCHOOL.pdf> (access date 03/18/2023). [in Ukrainian]
11. New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> (access date: 02/05/2020). [in Ukrainian]
12. Partner – etymology URL: <https://goroh.pp.ua/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80> (date of application 03/18/2023). [in Ukrainian]

13. Partnership in education. The practice of interaction in the context of educational activity on the way to the development of the New Ukrainian school. (2022). /Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. Kharkiv: Kharkiv Academy of Continuing Education, 140 p. URL: <https://donets-osvita.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/pedagogika-partnerstva-2022.pdf> (access date 03/18/2023). [in Ukrainian]

14. Professional standard for the professions «Teacher of primary classes of a general secondary education institution», «Teacher of a general secondary education institution», «Teacher of primary education (with a junior specialist's diploma)». (2020). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti> (access date 03/19/2023). [in Ukrainian]

15. Savchenko O.Ya.(2018). Primary education in the context of the ideas of the New Ukrainian School. Native school. No. 1–2. P. 3–7. [in Ukrainian]

16. Skiba M.(2019) Better together. What is partnership pedagogy and why is it at NUS. URL: <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumitychy-vona-ye-u-shkoli/> (access date: 02/05/2020). [in Ukrainian]

17. Tadeush, O.M. (2020). Educational partnership in the space of a higher school: domestic and foreign experience. Pedagogical education: theory and practice. Pedagogy. Psychology, (33), 57–69. URL: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2020.33.7> (accessed 03/04/2023). [in Ukrainian]

18. Tyshkovets M.D. (2020). Pedagogy of partnership as a leading principle of the New Ukrainian School. URL: https://lib.iitta.gov.ua/721943/1/Tyshcovec_COMPETENCE_2020.pdf (date of application 03/18/2023). [in Ukrainian]

19. Traditional parent meetings are unfashionable. Olena Fidanyan on how Kyiv schools are looking for a new format of cooperation with parents. URL: <http://nus.org.ua/articles/tradytsijnibatktivski-zbory-tse-nemodno-yakyyivski-shkoly-shukayut-novyjformat-spivpratsi-z-batkamy/> (access date 03/10/2023). [in Ukrainian]

20. How are relationships built between students, school and parents at NUS. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/425412.html> (access date 03/10/2023). [in Ukrainian]